2026

ՀՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

1

Չորեքշաբթի
Среда

Ե П	Ե В	Չ С	Հ Ч	Ու П	Շ С	Կ В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Բարեկամության շատրվանը կառուցվել է ճարտարապետ Արթուր Թարխանյանի նախագծով: 1982-ին կառուցված շատրվանը դիմացել է 1988-ի երկրաշարժին և բոլոր գյումրեցիների համար դարձել է ուժի, դիմացկունության և գոյատևման խորհրդանիշ:

Фонтан «Дружба» построен по проекту архитектора Артура Тарханяна в 1982 году. Фонтан выстоял даже во время землетрясения 1988 года, поэтому для всех гюмрийцев он стал символом их силы, стойкости и выживания.

2026

ՀՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

2

Հինգշաբթի
Четверг

Ե П	Ե В	Չ С	Հ Ч	ՈՒ П	Շ С	Կ В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Ռուսական կայսրության պաշտպանական կառույցներից մեկը՝ «Պայտաձև ամրոցը», Ալեքսանդրապոլի տարածքում կառուցվել է 19-րդ դարի կեսին: Դրա պարիսպները մինչև օրս կրում են ոչ հեռավոր անցյալի ճակատամարտերի սպիները:

Подковообразная крепость -одно из оборонительных сооружений времён Российской империи, построена в середине XIX века на территории Александрополя. На ее стенах до наших дней сохранились шрамы прошлых битв.

2026

ՀՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

3

Ուրբաթ
Пятница

Ե П	Ե В	Չ С	Հ Ч	Ու П	Շ С	Կ В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Գյումրու պատմական միջուկը «Կումայրի» պատմամշակութային արգելոց-թանգարանի պահպանման տարածքում է: Հին շենքերը կառուցված են կարմիր և սև տուֆից: 19-րդ դարի 2-րդ կեսին Գյումրիում շինություններն այս գունային լուծումներով էին, սակայն հետագայում կարմիր տուֆը սպառվեց: Կումայրի թաղամասում մնացել է 1860-1920 թթ. կառուցված մոտ հազար այդպիսի տուն:

Историческое ядро Гюмри находится на территории культурно-исторического музея-заповедника Кумайри, где можно увидеть старинные здания, построенные из красного и черного туфа. Так строили дома в Гюмри во второй половине XIX века, пока в округе не закончился красный туф. В районе Кумайри сохранилось около тысячи таких домов, построенных в период с 1860 по 1920 годы.

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

2026

ՅՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

4

Շաբաթ
Суббота

Ե/П	Ե/В	Չ/С	Հ/Ч	ՈՒ/П	Շ/С	Կ/В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

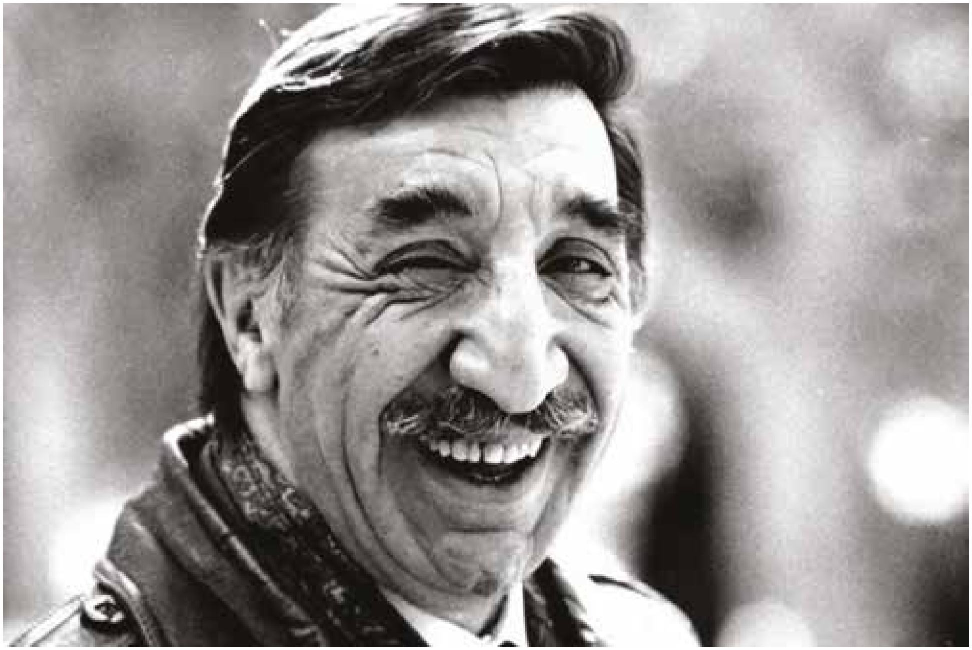

Ֆրունզիկ Մկրտչյանին անվանակոչել են Քաղաքացիական պատերազմի հերոս Միխայիլ Ֆրունզեի պատվին: Մեծ արտիստն իրականում ուներ երկու անուն՝ Ֆրունզե Մհեր Մուշեղի Մկրտչյան:

Фрунзика Мкртчян назвали в честь героя Гражданской войны Михаила Фрунзе. У великого артиста на самом деле было два имени: Фрунзе Мгер Мушегович Мкртчян.

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

Սահմանադրության օր
Constitution Day

2026

ՅՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

5

Կիրակի
Воскресенье

Ե П	Ե В	Չ С	Հ Ч	ՈՒ П	Շ С	Կ В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Արխիվային

Խորհրդային տարիներին Լենինականում կառուցվել է 54 արդյունաբերական ձեռնարկություն, որոնցից 13-ը՝ մեքենաշինական: 1984-ի սկզբին Լենինականում ավելի քան 48,000 մարդ զբաղված էր այդ ոլորտում:

За годы Советской власти в Ленинакане было построено 54 промышленных предприятий, из которых только машиностроительных предприятий - 13. По состоянию на начало 1984 года численность работающих составляла более 48 тысяч человек.

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

2026

ՅՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

6

Երկուշաբթի
Понедельник

Ե П	Ե В	Չ С	Հ Ч	ՈՒ П	Շ С	Կ В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Վաճառական և հայտնի բարերար Պետրոս Ջիթողցյանն այս պատմական շենքը կառուցել է 1872-ին: Խորհրդային իշխանությունը պետականացրել է այն և շահագործել որպես բազմաբնակարան շենք: 1984-ին այստեղ բացվել է Գյումրու ժողովրդական ճարտարապետության և քաղաքային կենցաղի թանգարանը, որը գործում է մինչև օրս և այժմ հայտնի զբոսավայր է:

Это старинное здание построено в чисто гюмрийском стиле в 1872 году купцом, известным меценатом Петросом Дзитохцяном. После установления советской власти дом был национализирован и стал жилым домом. В 1984 году здесь был открыт Гюмрийский музей народной архитектуры и городского быта, который действует и по сей день и является популярным местом для прогулок.

2026

ՅՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

7

Երեքշաբթի
Вторник

Ե / П	Ե / В	Չ / С	Հ / Ч	ՈՒ / П	Շ / С	Կ / В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

1905 թվականին վերացվեց նախնական գրաքննությունը, և հայկական պարբերականները շատացան: 20-րդ դարի սկզբին Երևանում և Ալեքսանդրապոլում ի հայտ եկան բազմաթիվ հրատարակչություններ: Ալեքսանդրապոլում հրատարակվում էին մասնավորապես կադետական կուսակցության թերթեր, օրինակ՝ «Ժայռ» պարբերականը (1910-1913):

С отменой предварительной цензуры в 1905 году, количество органов армянской периодической печати стало представлять довольно пеструю картину. К началу 20 века появилось много издательств в Ереване и Александрополе. В Александрополе выходили газеты, издаваемые партией кадетов, например «Жайр» (1910 – 1913).

Ալեքսանդրապոլցի հայուհի, մայիսի 5, 1917, Ալեքսանդրապոլ, «Արաքս» ամսագիր, 1894

Армянка Александрополя, журнал «Аракс»,1894

2026

ՅՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

8

Չորեքշաբթի
Среда

Ե П	Ե В	Չ С	Հ Ч	ՈՒ П	Շ С	Կ В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Հայտնի դերասան և ռեժիսոր Արմեն Արմենյանը 1922 թվականի հուլիսի 8-ին բեմադրել է «Սասունցի Դավիթ» բացօթյա ներկայացումը, որը դիտել է ավելի քան 10,000 հանդիսատես: 150 դերակատարների մեջ շատ էին Ալեքսանդրապոլի մանկատների երեխաները:

8 июля 1922 года знаменитый армянский актер и режиссер Армен Арменян осуществил постановку спектакля «Сасунци Давид» под открытым небом. Представление смотрело более 10000 зрителей, а в постановке участвовало 150 актеров, большинство из них были воспитанники детских домов Александрополя.

Ardshinbank

2026

ՀՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

9

Հինգշաբթի
Четверг

Ե П	Ե В	Չ С	Հ Ч	ՈՒ П	Շ С	Կ В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

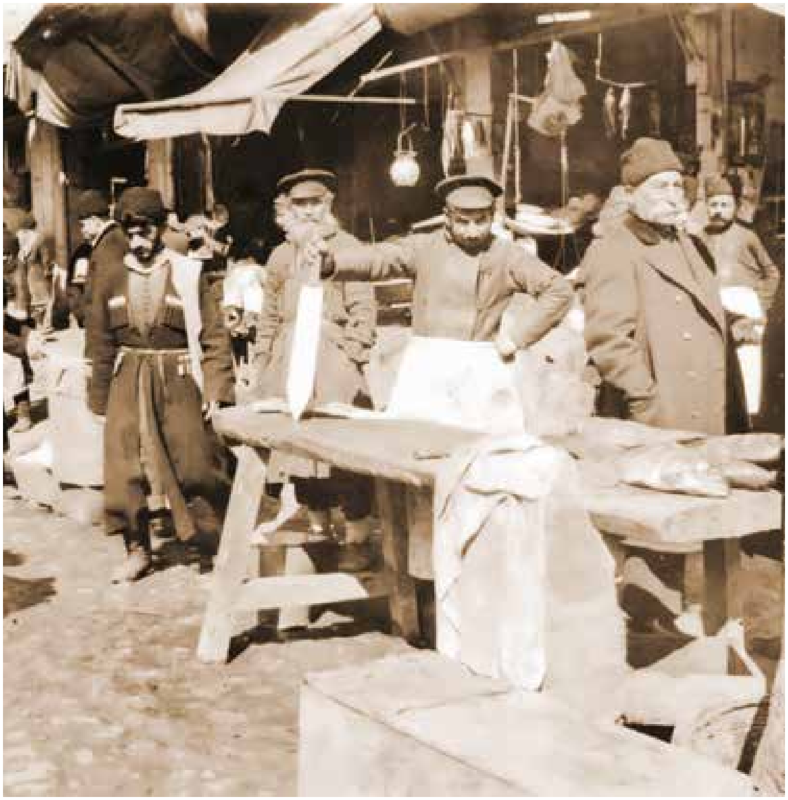

«Ալեքսանդրապոլի անդրսահմանային առևտուրն առավելապես իրականացվում է երկու քաղաքների՝ Կարսի և Էրզրումի հետ: Հիմնականում ներմուծվում են մետաքս, կիսամետաքս, թուղթ և բրդյա ապրանքներ, մորթիներ, ծխախոտ, փայտանյութ և փայտից պատրաստված տարբեր ապրանքներ, պարենամթերք, չրեր և այլ մանր ապրանքներ»:
Կովկասյան օրացույց, 1852

«Заграничная торговля Александрополя производится преимущественно с двумя городами: Карсом и Эрзерумом. Главные статьи привоза: шелковые, полушелковые, бумажные и шерстяные изделия, мягкая рухлядь, табак курительный, строевой лес и разные деревянные изделия; бакалея, сухие фрукты и другие мелкие товары».

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

ՀՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

10

Ուրբաթ
Пятница

Ե П	Ե В	Չ С	Հ Ч	Ու П	Շ С	Կ В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

«Արտասահմանից ներմուծված ապրանքների դիմաց Ալեքսանդրապոլի վաճառականներն արտահանում են բրինձ, հում կաշի, ոչխարի բուրդ, խոշոր եղջերավոր անասուններ, ասիական կաշվե կոշիկներ և մանր այլ ապրանքներ»:

«Взамен привозимых из-за границы товаров александропольские торговцы отправляют: рис, сырые кожи, овечью шерсть, рогатый скот, азиатскую кожаную обувь и разные мелкие товары».

2026

ՀՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

11

Շաբաթ
Суббота

Ե П	Ե В	Չ С	Հ Ч	ՈՒ П	Շ С	Կ В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Գյումրին հարուստ է հուշարձաններով ու քանդակներով. քաղաքի սիրված խորհրդանիշերից են Վարդանանց հրապարակի Վարդան Մամիկոնյանի հեծելազոր-հուշարձանը և «Մայր Հայաստան» հզոր արձանը Սև բերդի մոտ: Քաղաքում շատ են նաև թեմատիկ քանդակները՝ նվիրված երկրաշարժի զոհերին, պատերազմի հերոսներին ու քաղաքի մշակութային դեմքերին, որոնք Գյումրին վերածում են ծվարկված բացօթյա քանդակախտանի:

Гюмри богат памятниками и скульптурами: среди самых любимых символов города — конная статуя Вардана Мамиконяна на площади Вардананц и величественный монумент «Мать-Армения» рядом с Черной крепостью. В городе также установлены многочисленные тематические скульптуры, посвящённые жертвам землетрясения, героям войны и выдающимся деятелям культуры, что превращает Гюмри в обширный скульптурный сад под открытым небом.

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

ՅՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

12

Կիրակի
Воскресенье

Ե/П	Ե/В	Չ/С	Հ/Ч	ՈՒ/П	Շ/С	Կ/В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Գյումրու կենտրոնական այգին ավելին է, քան պարզապես կանաչ տարածքը: Ամրոցի այգին հիմնադրվել է 19-րդ դարի 70-80-ականներին: Այստեղ գործել է Ալեքսանդրապոլի ժողովրդական տունը՝ թատրոնը: Այգում պատմությունը միահյուսված է բնության հետ. թիով աղջիկը, խորհրդային դարաշրջանի հեռախոսախցիկները… Ի դեպ, այստեղ դեռ պահպանվում են նախկին խորհրդային հանրապետություններից բերված ծառերը, որոնք հատուկ ընտրվել են հաշվի առնելով քաղաքի կլիման:

Центральный парк Гюмри– это больше, чем просто зеленая зона Парк был основан в 1970 — 1980-х годах. Здесь находился Александропольский народный дом, театр. Здесь история переплетается с природой: классическая девушка с веслом, телефонные будки советского периода… Кстати, в нем до сих пор сохранились деревья, которые саженцами были привезены из других республик СССР, которые выбирали специально под климат города.

2026

ՅՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

13

Երկուշաբթի
Понедельник

Ե П	Ե В	Չ С	Հ Ч	ՈՒ П	Շ С	Կ В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Ալեքսանդրապոլում Եգոր Օսկանովի գարեջրի պիտակն է: Արտադրողի անունն ու ազգանունը գրված են ռուսերեն և հայերեն: Պատկերված է նաև «Ջանադրության համար» պատվո նշանը, որով Ռուսական կայսրությունը խրախուսում էր ձեռնարկատերերին:

Этикетка пива Егора Осканова в Александрополе. На этикетке имя и фамилия производителя на русском и армянском языках, также изображен знак почета «За усердие», учрежденный в качестве поощрительной награды предпринимателям Российской империи.

Ռուսական կայսրությունում 19-րդ դարում սկսվեց գարեջրի արտադրությունը, Ալեքսանդրապոլում ևս գարեջրի գործարաններ բացվեցին: 1898-ին կառուցվեց «Ալեքսանդրապոլի գարեջրի գործարանը»: Քաղաքում գարեջուր էին արտադրում ձեռնարկատերեր Ե. Օսկանովը, Ա. Ծաղիկյանը և Մ. Ջիթողցյանը: Գարեջուրն արտադրվում էր տեղական սպառման համար, նաև արտահանվում էր:

В XIX в. Российской империи началось производство пива. Пивоваренные заводы открылись и в Александрополе. В 1898 году был построен пивоваренный завод – знаменитая «Александропольская пивоварня». В городе пиво производили предприниматели Е.Осканов, А. Цагикян и М. Джитохцян. Пиво производилось не только для местного потребления, но и вывозилось в другие города.

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

2026

ՀՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

14

Երեքշաբթի
Вторник

Ե П	Ե В	Չ С	Հ Ч	ՈՒ П	Շ С	Կ В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

ԹՈՒՄՈ ստեղծարար տեխնոլոգիաների կենտրոնը ԵՄ աջակցությամբ Գյումրու պատմական շուկան կվերածի միջազգային խոհարարական դպրոցի: Գործելու են վարպետանոցներ, ռեստորաններ, արհեստների խանութներ, միջոցառումների համար առանձին տարածք է լինելու: Ծրագիրն իրականացվում է ֆրանսիական Lyfe ինստիտուտի գործընկերությամբ: Բացումը 2026-ին է: Նմանատիպ շուկաներ գործում են աշխարհի շատ քաղաքներում:

TUMO при поддержке ЕС превратит исторический рынок Гюмри в международную кулинарную школу. Проект включает также мастерские, рестораны, магазины ремёсел, пространство для мероприятий и реализуется в партнёрстве с французским Институтом Lyfe. Открытие намечено на 2026 год. Подобные рынки существуют во многих городах мира. Теперь его построят и в Гюмри.

Նոր շուկան Տիրանայում, Ալբանիա

ՀՀ-ում ԵՄ դեսպան Վասիլիս Մարագոսը և ԹՈՒՄՈ-ի գլխավոր տնօրեն Մարի Լու Փափազյանը ստորագրեցին 2.5 մլն եվրոյի նվիրատվության հուշագիր:

Новый рынок в Тиране, Албания

Соглашение о гранте в 2,5 миллиона евро подписали посол ЕС в Армении Василис Марагос и генеральный директор TUMO Мари Лу Папазян.

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

2026

ՅՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

15

Չորեքշաբթի
Среда

Ե П	Ե В	Չ С	Հ Ч	ՈՒ П	Շ С	Կ В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Սերգեյ Մերկուրովը խորհրդային մոնումենտալ քանդակագործության դասական է: Արևելյան հին քաղաքակրթություններից ի վեր առաջինը նա գրանիտն օգտագործեց քանդակագործության մեջ: Քանդակագործը ծնվել և մեծացել է Գյումրիում: Նրա տուն-թանգարանում հավաքված են արվեստագետի նշանակալի գործերը:

Сергей Меркуров – классик советской монументальной скульптуры.Меркуров стал первым скульптором, обратившимся к граниту в скульптуре со времен древневосточных цивилизаций. Скульптор родился и вырос в Гюмри. В городе действует его дом-музей, в котором собраны значимые работы мастера.

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

2026

ՀՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

16

Հինգշաբթի
Четверг

Ե / П	Ե / В	Չ / С	Հ / Ч	ՈՒ / П	Շ / С	Կ / В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Մերկուրովը Կառլ Մարքսի մարմարե կիսանդրի ստեղծելու պատվեր ստացավ: Լենինգրադից նրան ուղարկեցին Եկատերինա 2-րդի մարմարե արձանը (4 տոննա), որը պետք էր մասնատել՝ Մարքսի կիսանդրին ստեղծելու համար: Մերկուրովը որոշում է արձանն ամեն գնով փրկել ոչնչացումից: Նա արձանը գաղտնի ուղարկում է Երևան: Նրա ընկերը՝ Երևանի գլխավոր ճարտարապետ Մ. Գրիգորյանը, արձանը ձևակերպում է որպես մարմարի ջարդոն և... ուղարկում Հայաստանի ազգային պատկերասրահ, որտեղ այն մնում է անվնաս:

С. Меркуров получил заказ на изготовление 40 мраморных бюстов Карла Маркса. Из Ленинграда ему присылают мраморную статую Екатерины II весом в 4 тонны. Скульптура должна быть разделена на 40 кусков, чтобы получить 40 бюстов Маркса. Желая любой ценой спасти памятник от уничтожения, Меркуров тайно пересылает ее в Ереван своему другу главному архитектору Еревана М. Григоряну. Статуя оформляется, как мрамрный лом и ... отправляется в Государственную картинную галерею Армении, где она в целости и сохранности простоит в течение полувека.

«Ցարիցինո» պետական թանգարան-արգելոց

Государственный музей-заповедник «Царицыно»

ՀՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

17

Ուրբաթ
Пятница

Ե / П	Ե / В	Չ / С	Հ / Ч	ՈՒ / П	Շ / С	Կ / В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Սովորական գովազդ Գյումրիում

Обычная реклама в Гюмри. Надпись «Девушка, зайди, давай немного посплетничаем»

Գյումրին համարվում է Հայաստանի հումորի մայրաքաղաքը. Հայաստանում բոլորը համաձայն են: Գյումրիում կատակում են ամենուր՝ աշխատավայրում, տանը, խանութում, նույնիսկ բաղնիքում... Երբ իմանում են, որ մարդը Գյումրուց է, անմիջապես խնդրում են. «Դե, մի անեկդոտ պատմիր»:

Гюмри считается в Армении столицей юмора. С этим утверждением в Армении согласны все. В Гюмри шутят везде - на работе, дома, в магазине, даже в бане... Как-только люди узнают, что человек из Гюмри, сразу просят: «Ну-ка, расскажи анекдот».

2026

ՀՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

18

Շաբաթ
Суббота

Ե П	Ե В	Չ С	Հ Ч	ՈՒ П	Շ С	Կ В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Գյումրին հաճախ կոչվում է Հայաստանի «արվեստի մայրաքաղաք». այստեղ են գործելԱլեքսանդրապոլի նկարչական դպրոցը և այնպիսի նկարիչներ, ինչպիսիք են Մարիամև Երանուհի Ասլամազյան քույրերը: Քաղաքում այսօր գործում են մի քանի պատկերասրահներ և թանգարաններ՝ Ասլամազյան քույրերի պատկերասրահ, Style Art Gallery, Cobweb Art Gallery, որոնք ներկայացնում են ինչպես դասական, այնպես էլժամանակակից գեղանկարչություն:

Гюмри часто называют «столицей искусств» Армении. Здесь действовала историческая Александропольская школа живописи, а также жили и творили прославленные художницы — сёстры Мариам и Еранухи Асламазян. Сегодня в городе работают ряд галерей и музеев — Галерея сестёр Асламазян, Style Art Gallery и Cobweb Art Gallery, — которые представляют как классическую, так и современную живопись.

Ժաննա Մելքոնյան

Жанна Мелконян

1977

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

2026

ՅՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

19

Կիրակի
Воскресенье

Ե П	Ե В	Չ С	Հ Ч	ՈՒ П	Շ С	Կ В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Դհոլովը Պոլոզ Մուկուչն է

С барабаном Полоз Мукуч

Պոլոզ Մուկուչին մի օր խնդրեցին կնքահայր լինել: Հայր Աբակումը հարցրեց.
— Կնքահա՛յր, ի՞նչ անուն տանք երեխային:
— Մուկուչ կոչիր,– պատասխանեց Պոլոզը:
— Բայց չէ՞ որ Մուկուչը քո անունն է:
Հարբած Մուկուչը վրա բերեց.
— Ես քեզ ասում եմ՝ երեխային Մուկուչ անվանիր: Ես և՛ Պոլոզն եմ, և՛ Մուկուչը, մինչդեռ երեխան ընդհանրապես անուն չունի:

Однажды Полоз Мукуча выбрали крёстным отцом. Батюшка Абакум спросил:
— Крёстный, какое имя дать ребенку?
— Назови его Мукучем,- ответил Полоз.
— Но ведь Мукуч — это твое имя.
Подвыпивший Мукуч заметил:
— Говорю тебе, назови ребенка Мукучем. Я и Полоз и Мукуч, а у ребенка вообще никакого имени нет.

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

2026

ՀՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

20

Երկուշաբթի
Понедельник

Ե П	Ե В	Չ С	Հ Ч	ՈՒ П	Շ С	Կ В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Պոլոզ Մուկուչի հուշարձանը Գյումրիում, քանդակագործ՝ Նարեկ Սամվելյան

Памятник Полоз Мукучу в Гюмри, скульптор Нарек Самвелян

Տարրական դպրոցում Պոլոզ Մուկուչի համադասարանցին և ընկերը հայ գրականության դասական Ավետիք Իսահակյանն էր: 1950-ականներին, իմանալով, որ Պոլոզ Մուկուչի գերեզմանն անմխիթար վիճակում է, Իսահակյանը 700 ռուբլի է տալիս շիրիմը կարգի բերելու համար: Տապանաքարի վրա գրում են. «Մի գյումրեցուց՝ մյուսին»:

В начальной школе одноклассником и другом Полоз Мукуча был классик армянской литературы Аветик Исаакян. В 1950-х годах узнав, что могила Полоз Мукуча находится в запущенном состоянии, Исаакян за установку надгробья заплатил 700 рублей. На надгробие была выгравирована надпись «От одного гюмрийца — другому».

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

ՅՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

21

Երեքշաբթի
Вторник

Ե П	Ե В	Չ С	Հ Ч	ՈՒ П	Շ С	Կ В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Գյումրու գլխավոր հրապարակից դուրս եկող փողոցներով քայլելով՝ կհայտնվեք հին քաղաքում: Այստեղ, սալարկված փողոցների երկայնքով, պատը-պատին՝ 18-19-րդ դարերի առանձնատներ են կանգնած: Դրանք պահպանել և մեզ են հասցրել վարպետ քարհատների ու քարտաշների յուրօրինակ ոճը, որոնք պատուհանների և դռների շրջանակները փորագրել են, ամենատարբեր զարդանախշերով գեղեցկացրել են շենքերի քիվերն ու ճակտոնները:

Стоит углубиться в любую, отходящую от главной площади Гюмри улицу, как оказываешься в старом городе. Здесь, вдоль булыжных мостовых, стена к стене стоят особняки XVIII—XIX веков. Они донесли до нас особенный стиль искусников-камнерезов, вытесавших наличники окон и дверей, украсивших разнообразными орнаментами карнизы и фронтоны.

2026

ՀՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

22

Չորեքշաբթի
Среда

Ե/П	Ե/В	Չ/С	Հ/Ч	ՈՒ/П	Շ/С	Կ/В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

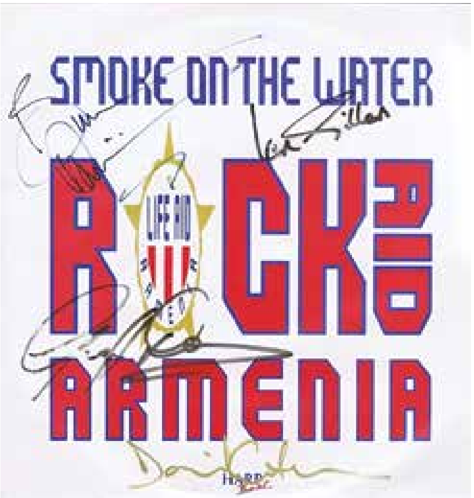

Իեն Գիլանը՝ դպրոցի բացմանը, Գյումրի, 2013

Иэн Гиллан на открытии школы, Гюмри, 2013

Ռոք երաժիշտներ Իեն Գիլանը (Deep Purple) և Թոնի Այոմին (Black Sabbath) այլ ռոք աստղերի հետ 2011-ին բարեգործական սինգլ ձայնագրեցին, որպեսզի Գյումրիում երաժշտական դպրոց կառուցեն (Օկտետ դպրոցը բացվել է 2013-ին): «Հայաստանն իմ հոգևոր հայրենիքն է, և սա կրոնի հետ կապ չունի: Պարզապես դուք, հայերդ, դուր եք գալիս ինձ»,– մի անգամ ասել է հանրահայտ երգիչը:

В 2011 году всемирно известные рок-музыканты Иэн Гиллан Deep Purple и Тони Айомми (Black Sabbath) при участии других звезд рок-музыки записали благотворительный сингл, чтобы построить в Гюмри музыкальную школу (школа Октет открылась в 2013 г.) «Армения — моя духовная родина. И это никак не связано с религией. Просто вы, армяне, мне нравитесь»,- сказал как-то знаменитый певец.

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

ՀՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

23

Հինգշաբթի
Четверг

Ե П	Ե В	Չ С	Հ Ч	Ու П	Շ С	Կ В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

«Պատերազմը սկսվելուն պես գերմանացի դիվանագետները ստիպված էին Մոսկվայից Գերմանիա վերադառնալ Հայաստանով: Գերմանիայից եկած խորհրդային դիվանագետներին Թուրքիայով էին հետ ուղարկում: Գերմանացիներին տեղափոխող գնացքը 1941-ի հուլիսին հասավ Լենինական: Ախուրյան գետի վրայով երկկողմ անցումը տեղի ունեցավ միաժամանակ՝ 1941-ի հուլիսի 19-ին և 20-ին»:
Բեռլինում խորհրդային դեսպանի թարգմանիչ Վալենտին Բերեժկովի հուշերից

«С началом войны немецким дипломатам из Москвы пришлось возвращаться в Германию через Армению. Советских дипломатов возвращали из Германии через Турцию. В июле 1941 года поезд с немцами добрался до Ленинакана. Переход на реке Ахурян должен был состояться одновременно, что и произошло 19-20 июля 1941 года».
Мемуары переводчика советского посла в Берлине Валентина Бережкова.

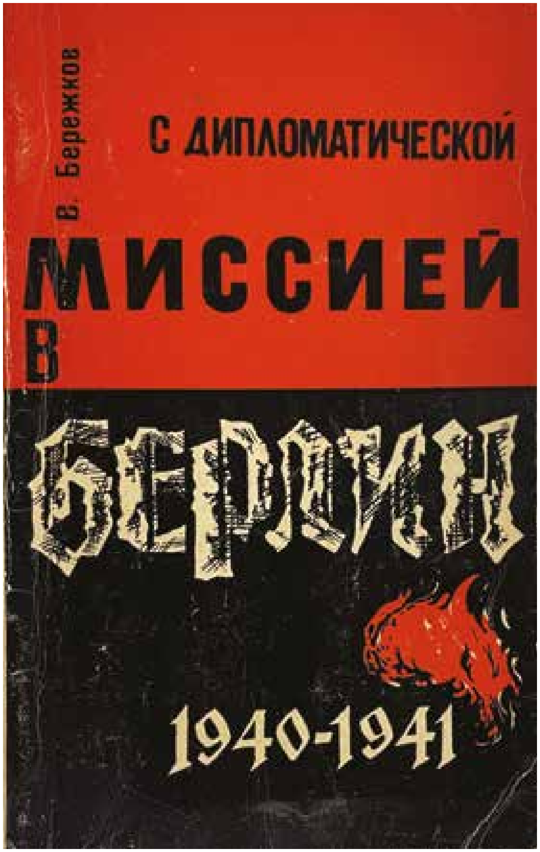

2026

ՀՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

24

Ուրբաթ
Пятница

Ե/П	Ե/В	Չ/С	Հ/Ч	ՈՒ/П	Շ/С	Կ/В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Մ. Ա. Պեշկովը՝ Մաքսիմ Գորկին,
Ա. Մռավյանը, Շ. Էլիավան,
Ս. Տեր-Գաբրիելյանը, 1928

1928 год. Слева направо: М.А. Пешков,
А.Мравян, А.М. Горький, Ш. Элиава,
С. Тер-Габриэлян

Գյումրու Կենտրոնական զբոսայգին կրում է Մաքսիմ Գորկու անունը: Գորկին 1928 թվականի հուլիսի 24-ին Թբիլիսիից մեկնում է Երևան: Ճանապարհին կանգ է առնում տարբեր քաղաքներում, շփվում մարդկանց հետ, հիանում Հայաստանի բնությամբ, որը «լեռները գրկել և հսկում է... կենդանի էակների սիրով ու քնքշությամբ»: Ռ. Ավագյան, «Բարեկամներիս աչքերով»

Центральный парк Гюмри носит имя Максима Горького. 24 июля 1928 года Горький выехал из Тбилиси в Ереван. По дороге он останавливался в различных городах и общался с народом, восхищаться природой Армении, которую «горы обняли и охраняют … с любовью и нежностью живых существ». - Авакян Р. «Глазами друзей».

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

2026

ՅՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

25

Շաբաթ
Суббота

Ե/П	Ե/В	Չ/С	Հ/Ч	ՈՒ/П	Շ/С	Կ/В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

1922 թվականին որոշվեց Ալեքսանդրապոլում կառուցել 18,000 ճախարակ և 450 հաստոց ունեցող մանվածքային արտադրամասով ֆաբրիկա: Հայաստանի թեթև արդյունաբերության առաջնեկի կառուցմանը մասնակցում էր ամբողջ երկիրը: Մոսկվայից, Իվանովոյից, Սերպուխովից և այլ քաղաքներից Ալեքսանդրապոլ առաքվեցին սարքավորումներ, ժամանեցին շինարարներ, մոնտաժողներ և ջուլհակներ:

В 1922 году было принято решение построить в Александрополе фабрику с прядильным цехом на 18 000 прялок и 450 станков. В строительстве первенца легкой промышленно¬сти Армении участвовала вся страна. Из Москвы, Иваново, Серпухова и других городов в Александрополь стало поступать оборудование, приехали строители, монтажники и ткачихи.

Լենինականի տեքստիլ կոմբինատը, 1928

Текстильный комбинат Ленинакана 1928 год.

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

2026

ՅՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

26

Կիրակի
Воскресенье

Ե/П	Ե/В	Չ/С	Հ/Ч	ՈՒ/П	Շ/С	Կ/В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Արիստակեսյան պարարվեստի դպրոց

Школа танцев Аристакесяна

«Կինը պարզապես հաճելի լինելու համար չի ծնվում: Կինը ծնվում է իր մտավոր, բարոյական և ֆիզիկական հատկանիշները զարգացնելու համար»:
Զապել Եսայան, արձակագիր, բանաստեղծ, թարգմանիչ, գրականության պրոֆեսոր և կանանց իրավունքների հայտնի պաշտպան

«Женщина рождена не просто для того, чтобы быть приятной. Женщина рождена для развития своих умственных, моральных и физических качеств». Забел Есаян - прозаик, поэтесса и переводчица, профессор литературы, известный борец за права женщин.

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

2026

ՀՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

27

Երկուշաբթի
Понедельник

Ե П	Ե В	Չ С	Հ Ч	ՈՒ П	Շ С	Կ В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Հուլիսի 27: Տիրոջ Պայծառակերպության ավանդական տոնը նշվում է Զատկից 14 շաբաթ անց: Այդ օրն ամբողջ Հայաստանում մարդիկ ավանդաբար ջուր են ցողում միմյանց վրա և աղավնիներ բաց թողնում: Գյումրիում, համատարած ջրոցից բացի, ջրավազանները վարդի թերթիկներով լցնելու ավանդույթ կա:

27 июля. Вардавар - традиционный праздник Преображения Господня. Отмечается через 14 недель после Пасхи. В этот день по всей Армении принято обливать друг друга водой и выпускать голубей. В Гюмри, помимо всеобщего обливания водой, существует обычай наполнять бассейны лепестками роз.

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

2026

ՀՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

28

Երեքշաբթի
Вторник

Ե/П	Ե/В	Չ/С	Հ/Ч	ՈՒ/П	Շ/С	Կ/В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Էրզրումում մոլեգնող ժանտախտի պատճառով Կարսից վերադառնալիս Պուշկինը Գյումրիում անցկացրել է երեք-չորս օր, ձանձրացել է, բեղեր թողել, մատիտով ինքնանկար ուրվագծել ու մակագրել. «Պատկերել է ինքն անձամբ, Գյումրու կարանտինի պատճառով իր տրտմեցնող բանտարկության ժամանակ, հուլիսի 28, 1829»:

На обратном пути из Карса Пушкин провел в Гюмри три дня из-за чумы в Арзруме: заскучал, отпустил усы и нарисовал карандашом автопортрет с надписью: «Писанный им самим во время горестного его заключения в карантине Гумринском, 1829 год 28 июля».

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

2026

ՀՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

29

Չորեքշաբթի
Среда

Ե П	Ե В	Չ С	Հ Ч	ՈՒ П	Շ С	Կ В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Գյումրին, գտնվելով Շիրակի պտղաբեր գոտում, շրջապատված է այգիներով, որտեղ աճեցնում են խնձոր, տանձ, սալոր, ծիրան ու տարբեր հատապտուղներ: Քաղաքի շուկաներում կարևոր տեղ ունեն տեղական մրգերը՝ ինչպես թարմ, այնպես էլ չրերի, մուրաբաների ու կոմպոտների տեսքով, որոնք Գյումրիի կենցաղի ու խոհանոցի անբաժան մասն են:

Гюмри, расположенный в плодородной Ширакской зоне, окружён садами, где выращивают яблоки, груши, сливы, абрикосы и различные ягоды.
Местные фрукты занимают важное место на городских рынках — как в свежем виде, так и в виде сухофруктов, варенья и компотов, которые являются неотъемлемой частью повседневной жизни и кухни Гюмри.

Ալեքսանդր Գրիգորյան, «Կեսօր»

Александр Григорян, «Полдень»
2005

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

2026

ՅՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

30

Հինգշաբթի
Четверг

Ե П	Ե В	Չ С	Հ Ч	ՈՒ П	Շ С	Կ В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Արարատ սարը
Արագած սարը

Гора Арарат
Гора Арагац

«Պարզ երկնքում սպիտակին էր տալիս ձյունածածկ, երկգագաթ լեռը»: Փայլում էր: «Ի՞նչ լեռ է»,– առաջ ձգվելով հարցրի և ի պատասխան լսեցի. «Արարատն է»: Ես անհագորեն նայեցի բիբլիական լեռանը, տեսա նրա գագաթին խարսխված տապանը՝ նորացման և կյանքի հույսով...»:
Ա. Պուշկին, «Ճանապարհորդություն դեպի Արզրում»
Իրականում բանաստեղծի առջև ոչ թե Արարատն էր, այլ Արագածը: Բանաստեղծի երթուղին անցնում էր Հյուսիսային Հայաստանով. Գյումրուց հնարավոր չէ տեսնել Արարատը:

«На ясном небе белела снеговая, двуглавая гора. «Что за гора?» – спросил я, потягиваясь, и услышал в ответ: «Это Арарат». Жадно глядел я на библейскую гору, видел ковчег, причаливший к ее вершине с надеждой обновления и жизни...» А. Пушкин «Путешествие в Арзрум»
На самом деле перед поэтом предстал не Арарат, а Арагац. Маршрут поэта пролегал через северную Армению. А из Гюмри Арарат увидеть нельзя.

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ

2026

ՅՈՒԼԻՍ
ИЮЛЬ

31

Ուրբաթ
Пятница

Ե/П	Ե/В	Չ/С	Հ/Ч	ՈՒ/П	Շ/С	Կ/В
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

20-րդ դարի սկզբին Ալեքսանդրապոլի գավառում կար երկու հիվանդանոց, մեկ հիվանդանոց էլ՝ Ալեքսանդրապոլում:

К началу 20 века в Александропольском уезде было две больницы, а также одна больница в самом Александрополе

Ardshinbank

ԳՅՈՒՄՐԻ